

Natuur
en
Milieu

PERSOONLIJK

Ministerie van Algemene Zaken
Aan de Minister-President
de heer mr. dr. J.P. Balkenende
Postbus 20001
2500 EA DEN HAAG

Utrecht, 3 september 2009
ons kenmerk SMO/tgr/090903.01
contactpersoon Saeda Moorman tel: 030 2348206
onderwerp klimaatonderhandelingen Kopenhagen

Mijnheer de Minister-President,

Over minder dan honderd dagen, op 7 december 2009, begint in Kopenhagen de cruciale internationale top over een opvolger van het Kyoto-protocol. Zoals u weet moeten er op dit moment nog grote verschillen overbrugd worden om in Kopenhagen een eerlijk en doeltreffend akkoord te kunnen sluiten.

Het doel van dit akkoord moet zijn om de wereldwijde opwarming te beperken tot 2°C ten opzichte van pré-industrieel niveau - zoals ook de G20 en de MEF¹ in juli als wens hebben uitgesproken. Maar een groot struikelblok in de onderhandelingen is de vraag hoe de lasten verdeeld worden ('burden sharing'), met name tussen rijke en arme landen. Het gaat dan zowel om de verdeling van de vermindering van broeikasgasemissies als om de financiering van mitigatie en adaptatie in ontwikkelingslanden.

Oproep aan u

Kopenhagen kan en mag niet mislukken. Daarvoor is klimaatverandering te belangrijk. Het is de hoogste tijd dat regeringsleiders zich volop gaan bemoeien met de onderhandelingen. Wij roepen u daarom op om bij het VN High-level Event over klimaatverandering in New York (22 september) en bij de G20 in Pittsburgh (24-25 september) een krachtig pleidooi te houden om de impasse tussen rijk en arm te doorbreken. Dit kan door te pleiten voor eerlijke principes voor de verdeling van de mondiale klimaatlasten, zoals de historische cumulatieve emissies sinds 1990 en de financiële draagkracht van landen met inachtneming van een ontwikkelingsdrempel. Verder vragen wij u om in december hoogstpersoonlijk in Kopenhagen aanwezig te zijn en ook andere Europese regeringsleiders te vragen dit te doen.

Inhoudelijk willen wij u de volgende twee punten meegeven:

Hogere emissiereductie van rijke landen

Volgens een rapport van het IPCC uit 2007 is het 2°C-doel alleen haalbaar (met 50% kans) als rijke landen in 2020 hun emissies met 25 à 40 procent hebben verminderd ten opzichte van

¹ Major Economies Forum on Energy and Climate

1990. Recente wetenschap wijst erop dat rijke landen zelfs dicht in de buurt van 40 procent moeten uitkomen om het 2°C-doel binnen bereik te houden. De toezeggingen van rijke landen tellen op dit moment op tot maar ongeveer 10 procent reductie in 2020. Als we klimaatverandering samen met ontwikkelingslanden willen tegengaan - de noodzakelijke voorwaarde voor het halen van het 2°C-doel - moeten de rijke landen een geloofwaardig bod doen dat op wetenschap is gebaseerd en dat in de buurt komt van 40 procent. Een substantieel deel van deze 40 procent zal in de eigen regio gehaald moeten worden, om te voorkomen dat rijke landen in ontwikkelingslanden het 'laaghangend fruit' plukken, waardoor voor de ontwikkelingslanden zelf alleen nog de duurdere maatregelen overblijven, en de prikkel voor innovatie en energiebesparing in rijke landen verdwijnt. Ook de EU zal haar bod² moeten verhogen.

Het is daarnaast belangrijk dat doelen voor emissiereducties niet op de lange baan worden geschoven. Broeikasgassen die nu worden uitgestoten blijven daar nog honderd tot zelfs duizenden jaren actief. Een concreet doel voor 2020 is noodzakelijk om tijdig de vereiste trendbreuk te krijgen.

Financiering klimaatbeleid in ontwikkelingslanden: nieuw, additioneel, voorspelbaar

De Britse premier Brown, de Franse minister Borloo en minister Cramer hebben recent uitspraken gedaan over hoeveel geld mondiaal nodig is voor ontwikkelingslanden, zonder in te gaan op wat de EU hiervan voor haar rekening wil nemen. Zonder concretere toezeggingen op dit punt, is het voor ontwikkelingslanden moeilijk erop te vertrouwen dat het benodigde geld er ook daadwerkelijk komt. Wij vragen uw inzet om ervoor te zorgen dat er zo snel mogelijk een concreet Europees bod komt.

Een eerlijk klimaatakkoord betekent dat de rijke landen - volgens het principe 'de vervuiler betaalt' - de kosten hiervoor dragen. De rijke landen moeten de ontwikkelingslanden daartoe met jaarlijks minimaal 110 miljard euro³ ondersteunen zodat zij *low-carbon economies* kunnen ontwikkelen. De bijdrage van de rijke landen moet worden vastgesteld op basis van historische cumulatieve emissies sinds 1990 en BNP. Deze steun moet bovenop de huidige internationaal afgesproken doelstelling voor ontwikkelingshulp (0,7% van het BNP) komen en zonder dat hierin meetelt wat rijke landen via het CDM in ontwikkelingslanden investeren.⁴ Voor een stabiele en voorspelbare geldstroom vinden wij een combinatie van het zogenaamde 'Mexicaanse' en 'Noorse' voorstel het meest geschikt.

Wij zijn uiteraard graag bereid deze punten in een gesprek nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Stichting Natuur en Milieu

Mirjam de Rijk (algemeen directeur)

² 20% emissiereductie in 2020 t.o.v. 1990, en 30% op het moment dat andere rijke landen soortgelijke reducties op zich nemen.

³ Waarvan 40 miljard voor adaptatie, 40 miljard voor mitigatie en 30 miljard voor het tegengaan van ontbossing.

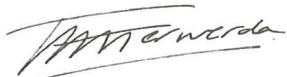
⁴ Via het CDM (*Clean Development Mechanism*) realiseren rijke landen immers (delen van) hun *eigen* reductieverplichting; dit is dus geen bijdrage voor ontwikkelingslanden.

Frank Köhler (algemeen directeur Milieudéfensie)

Liesbeth van Tongeren (algemeen directeur Stichting Greenpeace Nederland)

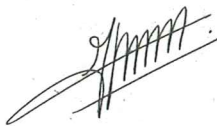
Willem Ferwerda (algemeen directeur IUCN NL)

Sible Schöne (programma directeur Klimaatbureau HIER)

Manuela Monteiro (algemeen directeur Hivos)

Jack van Ham (algemeen directeur ICCO)

cc Minister Cramer
cc Vaste Kamercommissie VROM
cc Vaste Kamercommissie Financiën
cc Vaste Kamercommissie Buitenlandse Zaken